

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-02-24
meddelad i
Växjö

Mål nr M 1639-15

SÖKANDE

Vellinge kommun
235 81 Vellinge

Ombud: Advokat Magnus Berg
c/o Advokataktiebolaget Nordic Law
Skeppsbron 11, 4 tr
211 20 Malmö

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken att i anslutning till Skanörs hamn utföra muddring av inseglingstrännan m.m.

Avrinningsområde: 89/90

Muddring	N: 6143425 E: 362405
Strandfodring N Skanörs hamn	N: 6143744 E: 363149
Strandfodring Kämpinge strand	N: 6141382 E: 371468

DOMSLUT

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen lämnar Vellinge kommun, på de villkor som anges i denna dom, tillstånd enligt miljöbalken att

1. inom fastigheten Skanör 2:1 bibehålla och upp till två gånger årligen och vid behov underhållsmuddra inseglingstrännan till Skanörs hamn till ett djup om 4,0 meter vid normalvattenstånd, och
2. använda sanden från ovan nämnda rensuddring, dock maximalt 20 000 m³/år, för strandfodringsåtgärder utmed stranden norr om hamnen, inom fastigheterna Skanör 2:1 och Skanör 2:2, och
3. årligen och vid behov, använda upp till 5 000 m³ av den sand som uppkommer vid underhållsmuddringen för tillkommande strandfodringen utmed Kämpingestranden inom fastigheterna Höllviken 10:48, 19:54, 12:1, 12:60,

Dok.Id 349017

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

23:7, 12:90, 12:67, 12:39, 12:165 samt Kämpinge 5:1 och 11:5, Vellinge kommun.

Mark- och miljödomstolen lämnar Vellinge kommun dispens från gällande reservatsföreskrifter för Naturreservatet för Falsterbohalvöns havsområde, Naturreservatet Flommen och för Naturreservatet Kämpinge strandbad för utförande av de i denna dom tillståndsgivna åtgärderna.

Villkor

Allmänt

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som Vellinge kommun anger i ansökan jämte bilagor eller i övrigt har uppgett eller åtagit sig i målet.
2. Arbetena får endast utföras under perioden 1 oktober - 31 maj. För arbeten som påbörjats inom nämnda period men som på grund av tekniska eller andra skäl inte kunnat färdigställas inom nämnda tidsperioden, får länsstyrelsen medge förlängning av färdigställandet med som mest två veckor.
3. Vid arbetenas utförande ska åtgärder vidtas så att risken för spill eller utsläpp av smörjoljor så långt möjligt undviks. Beredskap ska finnas så att spridning av oljeprodukter kan förhindras i händelse av olycka eller läckage från maskiner och arbetsredskap. De driv-, smörj- och hydrauloljor som används ska vara miljöanpassade enligt svensk standard SS 15 54 34 respektive 15 54 70 samt av SP (Statens Provningsanstalt) bedömts uppfylla kraven i resp. standard.
4. Endast massor som är fria från föroreningar får användas vid strandfodringen.
5. Massor, som används vid strandfodringen, ska ha kornstorlek och färg, som är likartat med det material, som finns, där strandfodring sker.
6. Sjömätning ska ske före och efter muddring. Sådan sjömätning ska ske enligt modern sjömnätningsstandard. Resultatet av sjömätning ska inom en månad från det att mätning utförts rapporteras till Sjöfartsverket.

7. Innan muddringsarbeten får påbörjas ska Sjöfartsverket UFS-redaktion meddelas.
8. Kontrollprogram för verksamheten ska upprättas i samråd med tillsynsmyndigheterna i god tid, minst tre månader, innan planerad start för arbetena.

Delegation

Mark- och miljödomstolen överlåter enligt 22 kap. 25 § miljöbalken till tillsynsmyndigheten att vid behov fastställa ytterligare villkor utöver vad som framgår av villkoren beträffande

- Skyddsåtgärder mot grumling,
- Buller under byggtiden och
- Behov av kontrollprogram avseende föroreningar i massor som används till strandfodring.

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen godkänner den i målet upprättade miljökonsekvensbeskrivningen.

Arbets tid

Den tid, inom vilken de i denna dom tillståndsgivna arbetena ska vara utförda, bestäms med stöd av 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken till 10 år, efter det att denna dom vunnit laga kraft.

Oförutsedd skada

Anspråk enligt 24 kap. 13 § miljöbalken på grund av oförutsedd skada ska, för att få tas upp till prövning, framställas till mark- och miljödomstolen inom 10 år från utgången av ovan angivna arbetstid.

Prövningsavgift

Mark- och miljödomstolen ändrar den med stöd av 3 kap. förordningen (1998:940) om avgift för prövning och tillsyn enligt miljöbalken tidigare fastställda avgiften för målets prövning, och fastställer den slutliga avgiften till sjuttiotusen (70 000) kr.

Rättegångskostnad

Vellinge kommun ska ersätta Länsstyrelsen i Skåne län med 6 400 kr (exklusive mervärdesskatt) för rättegångskostnader jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.

BAKGRUND

Vellinge kommun har för avsikt att i anslutning till Skanörs hamn utföra årligen återkommande muddringar av inseglingstrännan. Kommunen har vidare för avsikt att använda sanden från muddringarna till strandfodringsåtgärder.

TIDIGARE BESLUT

Växjö tingsrätt, vattendomstolen, beviljade den 21 december 1979 (mål DVA 79/1979) Ahlsell I.R. Aktiebolag tillstånd att under tiden från verkställbart tillstånd till och med den 15 december 1983 muddra och bibehålla inseglingstrännan till Skanörs hamn till ett bottendjup av 4,0 meter inom det område som utmärkts med rött på en av Sjöfartsverket upprättad kartsbild. Företaget skulle vara fullbordat senast den 15 december 1983.

Växjö tingsrätt, vattendomstolen, beviljade den 21 januari 1993 (mål DVA 2/1993) Vellinge kommun, tillstånd att utvinna dels högst 30 000 m³ sand inom vattentäckt område tillhörigt fastigheterna Skanör 2:1 och 2:2, dels ock den mängd sand inom allmänt vattenområde, dock högst 15 000 m³, som finns inom Skanörs hamnområde på fastigheten Skanör 2:2. Vattendomstolen lämnade vidare sökanden tillstånd att utlägga sand såsom erosionsskydd vid stranden norr om Skanörs hamn inom fastigheterna Skanör 2:1 och 2:2. Som arbetstid angav vattendomstolen att de medgivna arbetena ska vara fullbordade senast den 21 januari 1998.

Växjö tingsrätt, mark- och miljödomstolen, beviljade den 22 oktober 2013 (mål M 4226-12) Vellinge kommun tillstånd enligt miljöbalken till bl.a. att under en tid av 15 år från dagen för domen, årligen vid behov, och till en volym om maximalt 5 000 m³/år, strandfodra/lägga ut sand inom vattenområde på fastigheterna Höllviken 10:48, 19:54, 12:1, 12:60, 23:7, 12:90, 12:67, 12:39, 12:165 samt Kämpinge 5:1 och 11:5, Vellinge kommun, belägna inom Kämpingestranden, och med det läge som för de ovan angivna fastigheterna framgår av till ansökan fogade bilaga A.

ANSÖKAN

Yrkande

Vellinge kommun yrkar att mark- och miljödomstolen ger kommunen tillstånd enligt miljöbalken och dispens från nedan angivna reservatsföreskrifter för att;

- a) inom fastigheten Skanör 2:1 bibehålla och upp till två gånger årligen och vid behov underhållsmuddra inseglingsrännan till Skanörs hamn till ett djup om 4,0 meter vid normalvattenstånd, och
- b) använda sanden från ovan nämnda rensuddring, dock maximalt 20 000 m³/år, för strandfodringsåtgärder utmed stranden norr om hamnen, inom fastigheterna Skanör 2:1 och Skanör 2:2, och
- c) under en tid av 15 år, årligen och vid behov, använda upp till 5 000 m³ av den sand som uppkommer vid underhållsmuddringen för tillkommande strandfodringen utmed Kämpingestranden inom de fastigheter som anges i tillståndet p.4 i mark- och miljödomstolens dom i mål M 4226-12.

Kommunen yrkar vidare att mark- och miljödomstolen

- 1) fastställer arbetstiden till 5 år alternativt 10 år från lagakraftvunnen dom,
- 2) fastställer tiden för anmälan om oförutsedd skada till tio år från arbetstidens utgång och
- 3) godkänner den till ansökan fogade miljökonsekvensbeskrivningen (MKB).

Kommunen yrkar ifråga om prövningsavgiften att den fastställs i första hand till 15 000 kr och i andra hand till ett belopp ej överstigande 70 000 kr.

Skanörs hamn

Hamnen i sin nuvarande omfattning invigdes 1881. Sedan sin tillkomst har hamnen påverkat den i huvudsak norrgående sedimenttransporten i området. För att upprätthålla hamnens funktion krävs löpande muddringar av dess inseglingssännan. Kommunen är i dag huvudman för hamnen.

Kommunen och dess för innan Ahlsell I.R. AB har i domar från 1979 (DVA 79/1979) och 1993 (DVA 2/1993) haft tillstånd till dels att muddra och bibehålla inseglingssännan till Skanörs hamn till ett djup av 4,0 meter, dels tillstånd att utlägga upp till 50 000 m³ sand norr om Skanörs hamn inom fastigheterna Skanör 2:1 och 2:2. Arbetstiden för dessa båda tillstånd har nu gått ut.

Eftersom Skanörs hamn alltjämt används för båtfart ansöker nu kommunen om tillstånd att bibehålla inseglingssännan och att två gånger årligen och vid behov utföra muddring av densamma för att bibehålla ett djup av 4,0 meter. Eftersom såväl stranden norr om hamnen som stranden vid Kämpingestranden fortsatt är utsatta för erosionsprocesser behöver dessa strandavsnitt lämpligen kompenseras med strandfodringsåtgärder med den sand som uppkommer vid muddringen av inseglingssännan. Eftersom sanden inte kan nyttgöras någon annanstans i kommunen söker kommunen även tillstånd för dessa strandfodringsåtgärder.

Rådighet

Kommunen är ägare till fastigheterna Skanör 2:1 och Skanör 2:2 och har därför i denna del sådan rådighet som krävs enligt 2 kap. 1 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

För sandutläggningen/strandfodring inom de fastigheter som anges under punkten c i yrkandena (se ovan) är antingen kommunen ägare till dessa eller så har kommunen med respektive fastighetsägare ett civilrättsligt nyttjanderättsavtal som medger utläggning av sand, vilket framgår av dom i mål M 4226-12. De fastigheter där

strandfodring kommer att ske är Höllviken 10:48, 19:54, 12:1, 12:60, 23:7, 12:90, 12:67, 12:39, 12:165 samt Kämpinge 5:1 och 11:5.

Planfrågor

För delar av fastigheterna Skanör 2:1 och 2:2 finns idag en gällande stadsplan från 1986 som omfattar vattenområdet där inseglingstrännan är belägen och del av stranden norr om hamnen. De sökta åtgärderna bedöms inte stå i strid med någon bestämmelse i nämnda stadsplan.

Fastigheterna utefter Kämpingestranden omfattas delvis av kommunala detaljplaner. Gemensamt för dessa planer är att de anger att marken ska användas för park- eller planteringsområde, vattenområde eller friluftsbad. Med beaktande härav bedöms den sökta verksamheten inte stå i strid med någon detaljplan.

Miljökonsekvenser

Falsterbohalvön har en för Sverige unik naturmiljö både på land och i vattnet. Det rika utbudet av värdefull naturmiljö och rekreationsområden har gjort att stora delar av Falsterbohalvön skyddas som naturreservat och/eller Natura 2000-område.

Den marina sedimenttransporten längs med Falsterbohalvön har kartlagts i en lång rad utredningar och mängden sediment som transporteras kring halvöns sydvästra del uppgår till cirka 100 000 m³/år. Denna sedimenttransport påverkar inseglingstrännan till Skanörs hamn på så sätt att denna sandar igen så att djupet på densamma minskar.

För att bibehålla ett vattendjup om 4,0 meter i inseglingstrännan måste denna muddras ca två gånger årligen. Statistik från åren 1983-2013 visar på ett muddringsbehov om i medeltal ca 13 000 m³/år, dock att muddringsbehovet under ett enskilt år uppgått till ca 25 000 m³/år. Muddringarna är nödvändiga för att hamnen ska kunna utnyttjas för avsett ändamål.

Utefter stränderna söder om hamnen sker en ackumulation av sediment. Norr om hamnen pågår istället en erosion av stranden. Genom att lägga ut den sand som muddras från inseglingstrännan inom strandområdet norr om hamnen så kompenseras man för denna erosion, vilken i stora delar beror på att hamnen ligger där den ligger och hindrar den förhärskande nordgående sedimenttransporten i området.

De miljökonsekvenser som beaktas är dels en årlig muddring av inseglingstrännan till Skanörs hamn om mellan 10 000 - 25 000 m³ beroende på behov och i syfte att hålla ett djup om 4 meter, dels utläggning av den sand som uppkommer vid muddringen inom strandavsnitt norr om hamnen och utmed en sträcka av Kämpingestranden där kommunen redan i dag har tillstånd till strandfodring enligt en dom från 2013.

Områdesskydd

De sökta verksamheterna berör två Natura 2000-områden - Natura 2000-området Falsterbo-halvön (habitatdirektivet) och Natura 2000-området Falsterbo-Foteviken (fågeldirektivet). De sökta åtgärderna bedöms, med beaktande av art och omfattning, inte på ett betydande sätt påverka naturmiljön inom dessa områden.

De sökta verksamheterna kommer att delvis bedrivas inom naturreservat. Kustvatten utanför Falsterbohalvön utgör Skånes största naturreservat och det bildades 1992. Enligt reservatsföreskrifterna gäller bl.a. förbud mot att muddra och vidtaga utfyllnad i vattenområde. Dock förtydligas i föreskrifterna att Skanörs hamn och dess inseglingstränna är undantagna från detta förbud. Strandfodringen/sandutläggningen på inom strandavsnittet norr kan möjligen anses stå i strid med reservatsföreskrifterna. För Kämpingestranden gäller naturreservatet Kämpinge strandbad. Syftet med reservatet är att säkerställa områdets funktion som frilufts- och rekreationsområde, speciellt med avseende på dess betydelse som allmän badplats.

Utöver ovan redovisade områdesskydd är aktuella områden s.k. Ramsarområden och fågelskyddsområden ävensom att det råder strandskydd.

Riksintressen

Aktuella områden omfattas även av följande riksintressen; riksintresse för kultur- miljö avseende Skanör-Falsterbo och Skanörs Ljung, riksintresse för naturvård vilket omfattar hela Falsterbohalvön och vilket överflyglas av ovan nämnda områ- desskydd, riksintresse för yrkesfisket avseende vattenområdet norr om Falsterbo- halvön, riksintresset för friluftslivet som omfattar delar av Falsterbohalvön och Kämpingestranden och slutligen riksintresset för kustzon som i princip omfattar hela Skånes kust.

Miljökonsekvenser

Vad gäller utläggning av sand inom del av Kämpingestranden så har dessa konse- kvenser redan belysts och varit föremål för mark- och miljödomstolens bedömning i mål M 4226-12 och kommunen gör den bedömning att nu tillkommande sandvoly- mer inte kommer att medföra annat än en ringa tillkommande påverkan inom ak- tuellt strandavsnitt och då i första hand som en inskränkning för det rörliga frilufts- livet i samband med själva utläggningen.

Vad gäller muddringen av inseglingsrännan, vilken kommer att behöva ske två gånger årligen, så kommer denna medföra viss grumling som dock inte förväntas spridas mer än ca 12 meter från muddringsplatsen. Med beaktande av den naturliga och relativt omfattande sedimenttransporten i området bedöms muddringen inte medföra någon skada på det akvatiska livet. Muddringen bedöms inte heller påverka vattenförekomsten Södra Öresunds kustvatten (SE552500-124461) negativt. Utöver den direkta påverkan på flora och fauna i direkt anslutning till själva inseglingsrän- nan bedöms muddringen inte skada eller i övrigt medföra någon oacceptabel påver- kan på naturmiljön och riksintressen i området eller på bevarandemålen för Natura 2000-området.

Vad gäller strandfodring norr om Skanörs hamn så är det en väl beprövad och ur miljösynpunkt bra metod för att skydda stranden mot erosion. Strandfodring norr

om hamnen har också skett tidigare i enlighet med vad som framgår av dom DVA 2/1993 fram till 1998.

Nu sökt strandfodring, som också innebär ett meningsfullt användande av den sand som uppkommer vid nu sökt muddring, bedöms endast medföra liten påverkan på flora och fauna inom strandområdet eftersom denna är anpassad för att kunna överleva i en morfologiskt dynamisk miljö med både erosion och ackumulation.

Vad gäller riksintresset för rekreation och friluftsliv så kommer åtgärden vara till fördel då den medverkar till att upprätthålla stränderna i området.

Nollalternativet innebär att inseglingsrännan till Skanörs hamn inom några år har sandat igen och att hamnens funktion på sikt försämras. Om ingen strandfodring sker kommer erosionen att fortgå och ytterligare förvärras av stigande havsnivåer, varvid stränderna succesivt kommer backa inåt land tills det tar stopp mot befintlig infrastruktur s.k. coastal squeeze.

Några alternativa lokaliseringar för nu sökta verksamheter bedöms inte möjliga.

Tillåtlighet

Kommunen har genom egen personal och genom anlitate tekniska konsulter erforderlig kunskap för att bedöma eventuella miljö- och hälsorisker som skulle kunna uppkomma i samband med de planerade åtgärderna. Några kemiska produkter som kan medföra risk för skada på människors hälsa eller miljön kommer inte att användas. Bland annat kommer kommunen, för de arbetsmaskiner som används i projektet, ställa krav på att smörj- och hydrauloljor uppfyller miljökraven i svensk standard.

Den sökta verksamheten, vilken till sin art och omfattning får anses vara begränsad, är med beaktande av den redovisning som lämnats i miljökonsekvensbeskrivning

och med de villkor som föreslås sådan att den inte kan befaras föranleda skada eller olägenhet av väsentlig betydelse för människors hälsa eller miljön.

Kommunen bedömer med beaktande av vad som anförts ovan att den sökta verksamheten inte står i strid med bestämmelserna i 2 kap. och 3-4 kap. miljöbalken.

Nytta, kostnader m.m.

Den totala kostnaden för de sökta åtgärderna uppgår till maximalt 5 000 000 kr per år och baserar sig på en kostnad om 200 kr/m³ inkluderande både muddring och sandutläggning.

De sökta åtgärderna bedöms inte skada eller medföra olägenhet av väsentlig betydelse på några allmänna eller enskilda intressen.

Muddring av inseglingstrännan till Skanörs hamn är nödvändig för att hamnen ska kunna utnyttjas. Att lägga upp den sand som uppkommer vid muddringarna inom aktuella strandavsnitt kommer öka rekreationsvärdet utan att för den skull påverka naturmiljön i området. Med beaktande härav är det kommunens uppfattning att nytan med de sökta åtgärderna inte står i strid med bestämmelsen i 11 kap. 7 § miljöbalken.

Avslutningsvis kommer de sökta åtgärderna inte att resultera i att någon miljökvälighetsnorm överträds och står därför inte i strid med 2 kap. 7 § miljöbalken.

Förslag till villkor

Kommunen föreslår att följande villkor föreskrivs för tillståndet.

1. De sökta åtgärderna ska utföras i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i ansökan jämte bilagor samt enligt vad kommunen i övrigt har uppgett eller åtagit sig i målet.

2. Arbetena ska utföras på ett sådant sätt att allmänheten samt växt- och djurliv störs i minsta möjliga utsträckning och så att bestående skador inte uppkommer.
3. Vid arbetenas utförande ska åtgärder vidtas så att risken för spill eller utsläpp av smörjolja eller fordonsbränsle så långt möjligt undviks. De driv- och smörjolja som används ska vara miljöanpassade och hydraulolja ska vara helt vegetabiliska.
4. Arbetena får endast utföras under perioden 1 oktober - 31 maj. För arbeten som påbörjats inom nämnda period men som på grund av tekniska eller andra skäl inte kunnat färdigställas inom nämnda tidsperioden, får länsstyrelsen medge förlängning av färdigställandet med som mest två veckor.
5. Endast massor rena från föroreningar får användas vid strandfodringen.

Motstående intressen och erbjudna ersättningar

Kommunen bedömer att den sökta vattenverksamheten inte riskerar att skada några allmänna eller enskilda intressen. Samtliga åtgärder kommer att utföras antingen inom av kommunen ägd fastighet eller vad gäller kompletterande strandfodringsåtgärder utefter Kämpingestranden inom de i dom i mål M 4226-12 angivna fastigheterna med vilka fastighetsägare kommunen har civilrättsliga nyttjanderättsavtal som medger utläggning av sand.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING OCH TEKNISK BESKRIVNING**Icke teknisk sammanfattning**

Området vid Skanörs hamn utgör riksintresse för kulturmiljö samt för friluftslivet. Hela Falsterbonäsets kuststräcka omfattas av riksintresse för naturvård respektive kustzon. De aktuella områdena berörs inte direkt av riksintresse för yrkesfisket, men detta riksintresse tar vid ungefär där strandfodringen norr om Skanör slutar i norr. De aktuella strandfodringsområdena omfattas av Natura 2000-områdena Falsterbo-Foteviken av typ SPA (fågeldirektivet) samt Falsterbohalvön av typ SCI (habitatdirektivet). Själva Skanörs hamn och dess inseglingsträna ingår inte i Natura 2000-områdena. De aktuella strandfodringsområdena ingår dessutom i naturreservatet Falsterbohalvöns havsområde och området norr om Skanörs hamn ingår i naturreservatet Flommen. Området vid Skanörs hamn ingår i Ramsarområdet Falsterbo-Foteviken. Alla berörda kuststräckor skyddas av strandskydd.

Miljökonsekvenserna av ansökta verksamheter bedöms generellt som små. Då sand muddras från havsbotten uppstår i princip alltid spill av varierande storlek. De aktuella muddermassorna består huvudsakligen av sand med lågt innehåll av finare fraktioner. Detta innebär att den grumling som uppstår är begränsad, då sedimentation av sandpartiklar sker snabbt. Ström- och vågklimatet i det aktuella området bedöms inte komma att påverkas av mudderverksamheten på något bestående sätt.

En viktig parameter för att beskriva miljökonsekvenserna av muddring är hur snabbt det påverkade området återställs med avseende på flora och fauna. Studier visar att återställningstiden efter avslutad muddring är 1 - 3 år innan bottensamhället kunde betraktas som åldrat. Då muddring av inseglingsträna vanligtvis sker två gånger per år förväntas detta område alltid vara påverkat av muddringsverksamheten.

Allmänt sett anses strandfodring ur miljösynpunkt vara en bra metod för att skydda stränder mot erosion. Internationellt är strandfodring den metod som förespråkas

som en lämplig klimatanpassningsåtgärd för sandkuster av bland annat UNFCC (United Nations Framework on Climate Change) och av EU.

Eftersom grunda sandbottnar endast utgör 3 % av den svenska kusten är dessa viktiga att värna om. Dessa områden hyser stora biologiska, estetiska och rekreationella värden.

Genom strandfodring kan känsliga områden säkras. Internationellt sett finns flera exempel då strandfodring genomförts i ett strikt naturvårdande och habitatssäkrande syfte, och inte som i det aktuella fallet främst i erosionsskyddande syfte. Genom strandfodringen kan skadade habitat restaureras och nya habitat skapas.

De negativa konsekvenserna av strandfodring är generellt sett små och kortvariga. Den flora och fauna som finns representerad i den kustnära zonen är anpassad för att kunna överleva i en morfologiskt dynamisk miljö, där sand regelmässigt eroderas såväl som ackumuleras genom naturliga processer. Förutsatt att strandfodring genomförs på ett miljövänligt sätt, kan skadliga effekter undvikas. Ett miljövänligt tillvägagångssätt kan innebära att ersätta skadade strandväxter genom nyplantering, låta genomföra strandfodring vid lämplig tidpunkt på året för att minimera påverkan på fauna och använda sand som är så lik den ursprungliga sanden som möjligt.

Ström- och vågklimatet i de aktuella områdena bedöms inte komma att påverkas av strandfodringen.

Muddring av hamnens inseglingränna såväl som strandfodring bedöms gynna rekreationen i de aktuella områdena.

De ansökta åtgärderna bedöms inte påverka bevarandemålen i Natura 2000-områdena eller naturreservaten negativt. Användningen av de aktuella områdena kommer inte att förändras till följd av de ansökta verksamheterna.

De ansökta åtgärderna bedöms inte ha någon negativ inverkan på kulturmiljön. Muddringen syftar till att upprätthålla hamnens funktion, vilket bidrar till kulturmiljön i det aktuella området. Strandfodringen syftar till att skydda stränderna mot erosion och bevara de värden som är knutna till stränderna. Rekreation och badliv utgör en del av kulturmiljön i de aktuella områdena och de ansökta verksamheterna kommer att gynna dessa värden.

De ansökta verksamheterna kan innebära en viss lokal bullerstörning samt viss luftföroreningsalstring från de maskiner som används för ändamålet. Verksamheterna kommer att utföras två gånger årligen under begränsad tid. Sammantaget bedöms denna påverkan som försumbar.

Sammantaget bedöms de ansökta verksamheterna generera betydligt större ekonomiska värden än de kostnader som är förknippade med verksamheterna.

De ansökta verksamheterna kommer att utföras inom vattenförekomsterna Södra Öresunds kustvatten (SE552500-124461), dit Skanörs hamn och kustområdet norr om hamnen tillhör, samt Västra sydkustens kustvatten (SE552290-125800), dit Kämpinge strandbad tillhör. Verksamheterna bedöms inte påverka de aktuella vattenförekomsterna negativt eller påverka deras möjlighet att uppnå god status.

De ansökta åtgärderna bedöms inte påverka de nationella, regionala eller lokala miljömålen negativt.

Muddring av Skanörs hamns inseglingränna

Metodiken för själva muddringen varierar och är beroende av behovet som föreligger vid en specifik muddring. Generellt kan muddringen ske på två sätt:

- Vid stort muddringsbehov sker muddringen genom sandsugning.
- Vid mindre uppgrundningar i inseglingsrännan sker muddringen med gräv-mudderverk (långgrävare) på en flotte eller motsvarande arbetsfartyg och pråm för borttransport av muddermassor.

En muddringsinsats tar mellan två och fyra dagar.

Strandfodring

Strandfodring är ett annat namn för artificiell sandtillförsel och är den metod som internationellt är den i särklass vanligaste strandskyddsåtgärden. Principen för strandfodring är att låta de naturliga processerna fortgå, men att erosionen tillåts verka på sandutfyllnaden istället för på den naturliga stranden.

Det finns flera typer av strandfodringsmetoder. I det aktuella fallet avser Vellinge kommun låta placera sanden direkt uppe på strandplanet, lägga sanden i den strandnära zonen ute i vattnet så att vågorna transporterar in sanden till stranden eller lägga sanden högre upp på strandplanet med syfte att bygga upp klitter. När sanden placeras på strandplanet eller klitterna leds sanden från muddarfartyget via ledning. Om sanden istället placeras ute i vattnet kommer detta att ske genom bottentömmande pråm.

Möjligheten att utnyttja sand som muddras från Skanörs hamns inseglingränna innebär att tillgång till sand med lämplig färg, kornstorleksfördelning och volym finns att tillgå på kort avstånd från de stränder som avses strandfodras.

Alternativa metoder

Strandskyddsmetoder kan delas in i två kategorier; hårda respektive mjuka skydd. Hårda skydd innebär att kustskydd konstrueras av till exempel betong, sten eller andra byggmaterial. Denna typ av skydd var internationellt sett dominerande fram till 1970-talet men allteftersom de negativa konsekvenserna av hårda skydd har uppmärksamrats har mjuka skyddsåtgärder blivit allt vanligare. Mjuka åtgärder inkluderar metoder där åtgärden inte inkluderar en fast konstruktion. Istället eftersträvar åtgärdena att efterlikna naturens egna system. De mjuka metodernas popularitet har ökat alltmer då de ofta har fördelen av att vara de mest ekonomiskt lön-

samma samt att en attraktiv strandmiljö kan bevaras. Till mjuka skydd räknas bland andra strandfodring och plantering av vegetation.

Mot bakgrund av att hårda metoder har provats bland annat i Ystad, med varierande framgång, och sett till hur man hanterar liknande problem internationellt bedöms strandfodring som den mest lämpade metoden för att förhindra erosionsskador utmed de aktuella kuststräckorna längs Falsterbonäset. På så sätt bevaras strandmiljön, allmänheten kan fortsätta nyttja stranden för rekreation och friluftsliv och Vellinge kommun kan bevara sin attraktionskraft som kustkommun.

Förslag till kontrollprogram

Det föreslås att ett kontrollprogram ska implementeras för att kunna följa upp effekten av de sökta åtgärderna. Nedanstående förslag till åtgärder bedöms i nuläget komma att ingå i ett sådant kontrollprogram.

- Sjömätning av batymetri före respektive efter muddringsinsats.
- Redovisning av muddringsvolymen och kortfattad beskrivning av applicerad muddringsmetodik och arbetstid.
- Regelbunden inmätning av strandprofilinjer norr om Skanörs hamn samt i Kämpingebukten (strandprofilinjer i Kämpingebukten bör sammanfalla med strandprofilinjer som ingår i kontrollprogram enligt dom i mål M 4226-12 och inmätning av dessa kan ske gemensamt) för att utvärdera den kustmorfologiska utvecklingen i området.

Riksintresse för kulturmiljö

På Falsterbohalvön finns två områden som utgör riksintresse för kulturmiljö. Skanör-Falsterbo och Skanörs Ljung. I Skanör-Falsterbo har spår av boplatser från 1100-talet påträffats. Städerna var ursprungligen handelsplatser och viktiga sillmarknader under Hansan. Som motiv för bevarandet av städerna anges att miljöerna illustrerar utvecklingen från handelscentra, till småstadsidyller under 1700- och 1800-talet och till turistorter vid sekelskiftet 1900.

Riksintresse för naturvård

Hela Falsterbohalvön utgör riksintresse för naturvård förutom tätorterna Höllviken och Ljunghusen samt Falsterbokanalerna. Halvön ingår i området Måkläppen - Limhamnströskeln och omfattar Falsterbohalvöns samtliga naturreservat, Natura 2000-områden och ett Ramsarområde.

Riksintresse för yrkesfiske

Vattenområdet norr om Falsterbohalvön utgör riksintresse för yrkesfiske. Riksintresset innebär att området utgör rekryteringsområde för ål och flatfisk. Miljöbalken föreskriver att området är skyddat mot åtgärder som påtagligt försvårar fiskerieringen. Området berörs inte direkt av de sökta åtgärderna, men tar vid ungefär där strandfodringen norr om Skanör slutar i norr.

Riksintresse för friluftslivet

De delar av Falsterbohalvön som är belägna väster om Höllvikens tätort utgör riksintresse för friluftsliv.

Riksintresse kustzon

Falsterbohalvön utgör en del i riksintresset för kustzonen som omfattar hela Skånes kust. Riksintresset innebär att kuststräckor som idag är oexploaterade ska bevaras för turism och friluftsliv.

Natura 2000-områden

På Falsterbohalvön finns tre Natura 2000-områden. Två av dem berör de ansökta aktiviteterna, Falsterbohalvön som grundas i habitatsdirektivet och Falsterbofoteviken som grundas i fågeldirektivet. Båda strandområdena som är aktuella för strandfodring omfattas av Natura 2000-områdena.

Naturreservatet Falsterbohalvöns havsområde

Kustvattnet utanför Falsterbohalvön utgör Skånes största naturreservat (cirka 40 000 ha). Området skyddas som ett unikt sandvandningsområde med ett rikt djurliv. Sandbottnar, ålgräsängar och ett ringa vattendjup gör området till en viktig reproduktions- och uppväxtområde för många fiskarter. Det är också ett värdefullt fågelområde, och det finns både gråsäl och knubbsäl i området. Det övergripande syftet med naturreservatet är att området ska fritt utvecklas utifrån havsströmmarnas påverkan och att djur och växter fritt ska få kolonisera området och ostört få utvecklas där. Det finns även föreskrifter om begränsningar för vattensporter och båttrafik. Enligt reservatsföreskrifterna gäller bl.a. förbud mot att muddra och vidta utfyllnad i vattenområdet. Dock förtydligas att åtgärder för att hålla områden inom hamnbassänger och deras inseglingsrännor öppna är undantagna förbudet.

Naturreservatet Flommen

Falsterbohalvöns västra kustremsa ingår i Flommens naturreservat. Kusten är dynamisk och i ständig förändring till följd av erosions- och dynbildningsprocesser. Det övergripande syftet med reservatet är att bevara det öppna strandområdet med revelbildningar och laguner samt dess särpräglade sandstrands- och strandängsvegetation. Man vill också bevara den artrika och delvis säregna floran och faunan inom reservatet. Tack vare sina vita stränder och sitt rika djur- och växtliv har området också pekats ut som ett viktigt bad- och strövområde.

Naturreservatet Kämpinge strandbad

Kämpinge strandbad ligger på Falsterbohalvöns sydöstra del och utgör ett populärt område för friluftsliv, rekreativt och badliv. Området skyddas då det är av vikt för tätortsnära rekreation och friluftsliv. Syftet med reservatet är att säkerställa dess funktion som friluftslivs- och rekreativt område, speciellt med avseende på dess betydelse som allmän badplats.

Ramsarområde Falsterbo-Foteviken

Falsterbo-Foteviken är ett Ramsarområde, ett ur europeiskt perspektiv viktigt våtmarksområde.

Fågelskyddsområden

På Falsterbohalvön finns det tio fågelskyddsområden. Tre utav områdena är belagda med beträdandeförbud under häckningsperioden för att det rörliga friluftslivet inte ska störa fåglarnas häckning. Alla fågelskyddsområden med beträdandeförbud ligger utanför de områden som berörs av ansökta aktiviteter. Skanörs hamn ligger inom fågelskyddsområde N. Flommen (NF).

INKOMNA YTTRANDE

Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, SMHI och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap avstår från att lämna synpunkter.

Sjöfartsverket anför att verket har tagit del av handlingarna och inget har att erinra.

Transportstyrelsen har inget att invända mot sökt tillstånd och anför bl.a. följande. Transportstyrelsen stödjer att sjömätning före respektive efter muddringsinsats ingår som en del av kontrollprogrammet. Sjömätningen bör ske enligt modern sjömätningensstandard dvs. FSIS-44 (Finsk/Svensk realisering av S-44 internationell standard för sjömätning) och resultatet bör delges Sjöfartsverket för uppdatering av djupinformationen i sjökorten. Muddringsarbetena bör föregås av meddelande till Sjöfartsverket UFS-redaktionen för utfärdande av eventuell navigationsvarning till sjöfarten.

Länsstyrelsen i Skåne yttrar bl.a. följande. Det kustnära vattenområdet kring Falsterbohalvön är ett område som präglas av aktiva kustmorfologiska processer, höga naturvärden och ett högt och ökande besöksstryck i de strandnära miljöerna. Det fö-

rekommer naturliga sandtransporter som regelbundet grundar upp bl.a. inseglingssännen till Skanörs hamn, vilket innebär behov för underhållsmuddring årligen.

Samtidigt sker en viss erosion av stranden strax norr om hamnen.

Länsstyrelsen anser att använda sanden, från muddringen av inseglingssännen, för strandfodring norr om hamnen som lämpligt. Likaså att sanden används för strandfodring vid Kämpingestranden, där tillstånd för strandfodring lämnats i tidigare dom (M 4226-12)

Länsstyrelsen anser att villkor 3 bör utformas enligt följande:

- Vid arbetenas utförande ska åtgärder vidtas så att risken för spill eller utsläpp av smörjolja så långt möjligt undviks. Beredskap ska finnas så att spridning av oljeprodukter kan förhindras i händelse av olycka eller läckage från maskiner och arbetsredskap. De driv- och smörjolja som används ska vara miljöanpassade och hydraulolja ska vara helt vegetabiliska.

Förutom föreslagna villkor anser länsstyrelsen att villkor angående kontrollprogram för verksamheten bör fastställas enligt följande:

- Kontrollprogram för verksamheten ska upprättas i samråd med tillsynsmyndigheterna i god tid, minst tre månader, innan planerad start för arbetena.

Länsstyrelsen anser därmed, med hänsyn taget till ovanstående, att tillstånd kan ges till sökt verksamhet.

Länsstyrelsen yrkar ersättning för rättegångskostnader med totalt 6 400 kr (exklusive mervärdesskatt).

Länsstyrelsen tillägger bl.a. följande. Vad gäller bestämmelserna om markavvattning gör länsstyrelsen samma bedömning som kommunen. Att tillföra sand på badstränderna enligt ansökan är att hänföra till utfyllnad. Utfyllnad är inte markavvattning när utfyllnaden inte avser att skydda mot vatten eller bortleda vatten. Inte heller förbättras lämpligheten för ett visst ändamål i den mening som lagstiftningen

syftar på. Således krävs ingen dispens till markavvattning. Länsstyrelsen instämmer i det som kommunen anför om arbetstid, det vill säga att endast det grundläggande arbetet ska ingå i arbetstiden, inte det återkommande underhållet.

BEMÖTANDE AV INKOMNA YTTRANDE

Vellinge kommun yttrar bl.a. följande. Kommunen har inget att erinra mot Transportstyrelsens önskan att sjömätning före och efter muddring ska ingå som en del av kontrollprogrammet och att denna görs efter viss standard ävensom att muddringsarbetena föregås av meddelande till Sjöfartsverket UFS-redaktionen.

Angående länsstyrelsens synpunkter har kommunen inget att erinra mot att villkor 3 omformuleras och att ett villkor om kontrollprogram tas med i domen.

De av kommunen sökta strandfodringsåtgärderna görs inte i syfte att förbättra markens lämplighet för ett visst ändamål såsom odling eller bebyggelse, utan syftet med åtgärden är att förhindra erosion och på så sätt bibehålla nämnda strandavsnitt för friluftsliv och rekreation. Redan härav följer att prövningen i denna del ligger långt ifrån vad som behandlas inom en normal markavvattningsprövning med bl.a. båt-nadsutredning, bildande av samfällighet, fastställande av andelstal m.m. Åtgärden kan inte heller sägas på ett varaktigt sätt förbättra markens lämplighet för ett sådant ändamål som anförts ovan eftersom åtgärden är begränsad såväl till tid som till volym och kommer att ske successivt och endast vid behov. Det kanske allra viktigaste är dock att de sökta strandfodringsåtgärderna inte innebär tillskapandet av en vattenanläggning. Kommunen kan således inte se att de strandfodringsåtgärder för vilket tillstånd yrkas skulle kunna vara att betrakta som markavvattning. För det fall domstolen, till trots mot vad som anförts ovan, ändå skulle komma fram till att de sökta strandfodringsåtgärderna skulle konstituera någon form av markavvattning, yrkar kommunen att domstolen även meddelar dispens enligt 11 kap. 14 § andra stycket miljöbalken.

Vellinge kommun tillägger bl.a. följande. Yrkandet under punkten a) ska, till trots dess formulering/ordalydelse, förstås på så sätt att kommunen yrkar tillstånd att initialt muddra inseglingstrännan till Skanörs hamn till ett djup om 4,0 meter vid normalvattenstånd ävensom tillstånd att bibehålla nämnda djup. För denna åtgärd yrkar kommunen att domstolen fastställer en arbetstid om 5 år från laga kraftvunnen dom. I syfte att därefter bibehålla vattnets djup och läge kommer kommunen med stöd av 11 kap. 15 § miljöbalken att årligen behöva utföra rensningar/ underhållsmuddring, något som inte kräver tillstånd och därför inte bör omfattas av arbetstid. För det fall domstolen inte delar kommunens inställning enligt ovan utan anser att även de återkommande rensmuddringarna skulle omfattas av arbetstiden, yrkar kommunen att arbetstiden fastställs till 10 år från laga kraftvunnen dom. På sätt anges i Växjö tingsrätt, mark- och miljödomstolens dom i mål nr M 4226-12 är det kommunens uppfattning att fastställande av arbetstid endast behövs för ovan nämnda åtgärd och inte för de åtgärder för vilket tillstånd yrkas under punkterna b) och c).

Grunden för kommunens yrkande om att mark- och miljödomstolen måtte fastställa avgiften för prövning av målet till 15 000 kr baseras på följande. Av 4 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken (3 kap. – mark- och miljödomstolens tillägg) så följer att grundavgift enligt 3 § i förordningen ska ”mot-svara kostnaderna för utförandet av de delar av det ansökta företaget som avser vattenverksamhet och betalas enligt nedanstående tabell”. Av tabellen framgår att avgiften för en vattenverksamhet som kostar upp till 5 000 000 kr att utföra uppgår till 15 000 kr. Eftersom kommunen som anser att endast den första muddringen av in-seglingstrännan till 4,0 meters djup och hanteringen vid detta tillfälle av då upp-komna muddermassor utgör sådan tillståndspliktig vattenverksamhet som avses i förordningen bör avgiften enligt kommunens förmenande fastställas till 15 000 kr.

För det fall domstolen inte delar kommunens uppfattning enligt ovan finns det i vart fall skäl att nedsätta avgiften från preliminärt beslutade 140 000 kr, i första hand till yrkade 15 000 kr och i andra hand till ett belopp ej överstigande 70 000 kr. En mark- och miljödomstol får enligt 9 kap. 3 § första stycket förordningen i det en-

skilda fallet, med hänsyn till prövningens omfattning, tillsynsbehovet eller annan särskild omständighet, sätta ned eller efterskänka en avgift som har beslutats med stöd av förordningen. När det är fråga om vattenverksamhet ska prövningsmyndigheten, enligt paragrafens andra stycke, i samband med att handläggningen avslutas (även utan yrkande) pröva avgiftens skälighet enligt första stycket med särskilt beaktande av prövningens omfattning. Syftet med bestämmelsen i andra stycket är att prövningsmyndigheten i det enskilda fallet inte ska debitera en avgift som är påtagligt högre än vad som motsvarar kostnaderna för prövningen (jfr prop. 1997/98:45 Del 1, s. 516 och Del 2, s. 286 ff). Se vidare dom i MÖD 2000:57 (Miljööverdomstolens mål nr M 4750-00).

Kommunen har sedan tidigare haft två vattendomar (DVA 79/1979 och DVA 2/1993) som medgett kommunen rätt att bibehålla inseglingrännen till Skanörs hamn till ett djup om 4,0 meter ävensom rätt att lägga ut sand norr om hamnen. Vad gäller möjligheten att lägga ut ytterligare sandvolym utmed Kämpingestranden så har kommunen i denna del ett gällande tillstånd från 2013 (dom i mål M 4626-12) som medger sandutläggning. Vid samtliga dessa prövningar har full avgift för prövningen erlagts. Med beaktande av bl a ovan nämnda förhållande har antalet yttranden och erinringar i målet varit högst begränsade, vilket i sin tur inneburit att domstolen nu kommer att kunna avgöra målet utan huvudförhandling. Detta innebär att domstolens kostnader för prövningen kunnat hållas nere i relativt hög grad. Med hänvisning till vad som anförts ovan vad gäller förarbetsuttalanden till 9 kap 3 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken skulle ett fastställande av avgiften till 140 000 kr vara påtagligt högre än vad som motsvarar kostnaderna för prövningen. Med beaktande härav bör avgiften fastställas till vad kommunen yrkat i målet eller i vart fall fastställas till ett belopp ej överstigande 70 000 kr.

DOMSKÄL**Rådighet**

Mark- och miljödomstolen konstaterar att de aktuella åtgärderna ska utföras på fastigheter, vilka ägs av Vellinge kommun, och på fastigheter, med vars ägare kommunen har civilrättsliga avtal. Kommunen har således sådan rådighet som är nödvändig för att få bedriva vattenverksamhet enligt 2 kap. lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen bedömer att den av kommunen ingivna miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven på sådana beskrivningar enligt 6 kap. miljöbalken och den ska därför godkännas.

Tillåtlighet

Mark- och miljödomstolen bedömer att nu ansökta åtgärder inte utgör markavvattning och någon dispens för detta krävs därför inte.

Mark- och miljödomstolen bedömer att hinder mot den sökta vattenverksamheten inte föreligger på grund av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken, hushållningsbestämmelserna i 3 kap. och 4 kap. miljöbalken, områdesskyddsbestämmelserna i 7 kap., de särskilda hänsynsreglerna i 11 kap. miljöbalken eller mot balkens bestämmelser i övrigt. Åtgärderna bedöms inte heller strida mot Ramsarkonventionen. Tillstånd ska därför lämnas för att underhållsmuddra och använda sanden från muddringen för strandfodring. Även sökt dispens vad gäller naturreservatsföreskrifter ska lämnas.

Villkor

Villkor bör bestämmas i stort med utgångspunkt i sökandens förslag och vad kommunen i övrigt åtagit sig målet. Ifråga om driv-, smör- och hydrauloljor bedömer dock mark- och miljödomstolen att sådana ska vara miljöanpassade i enlighet med svensk standard SS 15 54 34 respektive SS 15 54 70 samt av Statens Provningsanstalt bedömts uppfylla kraven i respektive standard.

Delegation

Mark- och miljödomstolen bedömer att det är lämpligt att till tillsynsmyndigheten delegera att vid behov fastställa ytterligare villkor utöver vad som framgår av villkoren ovan beträffande skyddsåtgärder mot grumling, buller under byggtiden samt ett kontrollprogram som tillgodoser villkoret om att endast massor som är fria från förorening får användas vid strandfodringen.

Arbets tid

Mark- och miljödomstolen konstaterar att aktuella arbeten inte är kopplade till något tillstånd till anläggning, t.ex. anläggande av en hamn. En arbetstid ska därför i enlighet med 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken anges i domen.

Vellinge kommun har i en komplettering till ansökan framfört att yrkandet under punkten a) ska, till trots dess formulering/ordalydelse, förstås på så sätt att kommunen yrkar tillstånd att initialt muddra inseglingrännan till Skanörs hamn till ett djup om 4,0 meter vid normalvattenstånd ävensom tillstånd att bibehålla nämnda djup. I syfte att därefter bibehålla vattnets djup och läge kommer kommunen med stöd av 11 kap. 15 § miljöbalken att årligen behöva utföra rensningar/underhållsmuddring, något som inte kräver tillstånd och därför inte bör omfattas av arbetstid.

Domstolen finner, bland annat med stöd av i ansökan redovisade muddringsvolymerna, att de årliga dokumenterade uttagna muddringsvolymerna de flesta åren varit

stora. Det indikerar att åtgärdernas omfattning, d.v.s. vattenverksamheten muddring, är betydande vid varje tillfälle. Med det som grund bör varje muddring ses som en vattenverksamhet och ej som underhåll.

Med hänsyn till utredningen i målet bedömer mark- och miljödomstolen att en arbetstid om 10 år är lämplig.

Oförutsedd skada

Tiden för anmälan av oförutsedd skada bör bestämmas till 10 år från utgången av ovan angiven arbetstid.

Prövningsavgift

Vellinge kommun yrkar i första hand att prövningsavgiften ska fastställas till 15 000 kr och i andra hand till högst 70 000 kr. Mark- och miljödomstolen anser att avgiften ska utgå från summan av den totala kostnaden för de maximala årliga muddringarna under arbetstiden, d.v.s. totalt 50 miljoner kr. Avgiften fastställs därför till 70 000 kr.

Rättegångskostnader

Mark- och miljödomstolen bedömer att den av länsstyrelsen yrkade ersättningen har varit skäligen påkallad. Vellinge kommun ska således åläggas att betala ut ersättningen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV425)

Överklagande senast den 16 mars 2016.

Urban Lund

Mats Käll

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Urban Lund, ordförande, och tekniska rådet Mats Käll samt de särskilda ledamöterna Hans Eliasson och Jan Malmström.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.